

Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten

Afdeling openbaarheid van bestuur

9 februari 2023

ADVIES 2023-17

met betrekking tot de weigering om toegang te verlenen tot een aantal documenten met betrekking tot de werking van het Algemeen Rijksarchief

(CTB/2023/12)

1. Een overzicht

1.1. Bij e-mail van 23 november 2022 vraagt X aan de staatssecretaris bevoegd voor wetenschapsbeleid en aan de algemeen rijksarchivaris “om toegang te krijgen tot volgende documenten:

1. Budgettaire documenten met betrekking tot de werkingskosten van het Rijksarchief te Anderlecht (2002-2017), en met betrekking tot de aanwending van de vrijgekomen fondsen, vanaf de verhuis naar Vorst in 2017 tot op heden.
2. De facturen van alle Rijksarchieven in het land met betrekking tot het afleveren van scans van minuten van notarissen, sedert 2016 tot op heden, c.q. een totaalbeeld van het werkvolume dat daaruit resulteert. Dit kan ik zelf opmaken uit de facturen, waar het aantal pagina's gepreciseerd moeten worden.
3. Het personeelsbestand van alle Rijksarchieven in het land sedert 2016 tot op heden, met vermelding wie in vast verband of contract onbepaalde duur werkt, voltijds of halftijds, ik behoef geen namen, in combinatie met de informatie die met de maandtabellen (intussen afgeschaft!) en maanden jaarrapporten werden en worden verzameld.
4. De notulen van de Directieraad van het Algemeen Rijksarchief met betrekking tot het Rijksarchief te Brussel, Luttrebruglaan 74, 1190 Brussel, dus vanaf de verhuis in 2017 tot op heden, bijv. beslissingen over vervanging van personeel dat met pensioen ging (Marnix Tanghe), beslissingen over wat er met de werkingsmiddelen van Rijksarchief te Anderlecht gebeurd is en gebeurt.
5. De inspectierapporten die het Algemeen Rijksarchief voor de federale en programmatorische overheidsdiensten, de provinciale, stedelijke en ocmw-archieven heeft opgesteld sedert 1 mei 2005 – het aantreden van Karel Velle als instellingshoofd - en die aan de betreffende diensten zijn overgemaakt, c.q. de gedrukte inspectierapporten.”

1.2. Omdat hij geen reactie ontvangt op zijn verzoek dient de aanvrager bij e-mail van 31 januari 2023 bij de staatssecretaris bevoegd voor wetenschapsbeleid en de algemeen rijksarchivaris een verzoek in om de impliciete weigeringsbeslissing te heroverwegen.

1.3. Bij e-mail van dezelfde dag verzoekt de aanvrager ook de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur, om een verzoek om advies.

2. De ontvankelijkheid van de aanvraag

De Commissie is van mening dat het verzoek om advies ontvankelijk is. De aanvrager heeft immers voldaan aan de vereiste van artikel 8, § 2 van de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur (hierna: wet van 11 april 1994) om zijn verzoek tot heroverweging aan de staatssecretaris bevoegd voor wetenschapsbeleid en aan de algemeen rijksarchivaris en zijn verzoek om advies aan de Commissie gelijktijdig in te dienen.

3. De gegrondheid van de aanvraag

3.1. Het recht van toegang zoals gegarandeerd door artikel 32 van de Grondwet en de wet van 11 april 1994 slaat slechts op bestaande bestuursdocumenten. Hierbij wordt het begrip “bestuursdocument” omschreven als “alle informatie, in welke vorm ook, waarover een administratieve overheid beschikt” (art. 1, tweede lid, 2° van de wet van 11 april 1994). Op een federale administratieve overheid rust geen verplichting om gegevens te verwerken tot een nieuw bestuursdocument.

3.2. Voor zover het verzoek betrekking heeft op bestaande bestuursdocumenten, huldigen artikel 32 van de Grondwet en de wet van 11 april 1994 principieel het recht van toegang tot alle bestuursdocumenten. De toegang tot bestuursdocumenten kan slechts worden geweigerd wanneer één of meer uitzonderingsgronden kunnen of moeten worden ingeroepen die zich bevinden in artikel 6 van de wet van 11 april 1994 en dit inroepen *in concreto* en op pertinente wijze kan worden gemotiveerd. Slechts uitzonderingsgronden die bij wet zijn voorzien kunnen worden ingeroepen en bovendien geldt dat ze beperkend moeten worden geïnterpreteerd (Arbitragehof, arrest nr. 17/97 van 25 maart 1997, overweging B.2.1 en 2.2 en Arbitragehof; arrest nr. 150/2004 van 15 september 2004, overweging B.3.2 en Grondwettelijk Hof, arrest nr. 169/2013 van 19 december 2013).

3.3. De staatssecretaris bevoegd voor wetenschapsbeleid en indien hij daartoe behoorlijk is gemandateerd, de algemeen rijksarchivaris, dient de gevraagde bestuursdocumenten openbaar te maken voor zover hij geen uitzonderingsgronden inroept en deze behoorlijk *in concreto* motiveert.

3.4. De Commissie stelt vast dat de aanvrager toegang vraagt tot een heel groot aantal documenten. De wetgever heeft willen voorkomen dat een aanvraag om toegang tot bestuursdocumenten ertoe zou leiden dat de

normale werking van een federale administratieve overheid zou worden gehypothekeerd en heeft hiertoe een uitzonderingsgrond voorzien in artikel 6, § 3, 3° van de wet van 11 april 1994. Deze bepaling luidt als volgt: “Een federale administratieve overheid mag een vraag om inzage, uitleg of mededeling in afschrift van een bestuursdocument afwijzen in de mate dat de vraag: [...] 3° kennelijk onredelijk is.” Deze uitzonderingsgrond kan maar onder strikte voorwaarden worden ingeroepen. Over die voorwaarden die onder meer zijn afgeleid uit de rechtspraak van de Raad van State heeft de Commissie een advies uit eigen beweging uitgebracht, namelijk advies 2019-33 dat op haar website (<http://www.bestuursdocumenten.be>) kan worden geraadpleegd. De Commissie is van mening dat het aan de staatssecretaris bevoegd voor wetenschapsbeleid en eventueel de algemeen rijksarchivaris toekomt om *in concreto* aan te tonen dat het verzoek kennelijk onredelijk is. Voor de beoordeling van de kennelijke onredelijkheid zijn het aantal bestuursdocumenten, de periode waarop het verzoek betrekking heeft, het werk voor de noodzakelijke anonimisering en de middelen (financiële en personeelsmiddelen) waarover het algemeen rijksarchief beschikt, relevante elementen.

3.5. De Commissie wenst tot slot nog te wijzen op het principe van de gedeeltelijke openbaarheid. Deze houdt in dat enkel informatie in een bestuursdocument die onder een uitzonderingsgrond valt aan de openbaarheid kan worden onttrokken. De andere informatie in het bestuursdocument moet evenwel openbaar worden gemaakt.

Brussel, 9 februari 2023.

F. SCHRAM
secretaris

L. DONNAY
voorzitter